

Complementul circumstanțial de mod.

Complementul circumstanțial de cauză

Studiul sintaxei ocupă un loc fundamental în gramatica limbii române, deoarece ea analizează modul în care cuvintele se leagă între ele pentru a forma propoziții și fraze. Printre părțile esențiale ale propoziției, complementul circumstanțial are o importanță deosebită prin diversitatea și bogăția valorilor sale semantice. El exprimă împrejurări variate în care se desfășoară acțiunea verbului. Dintre numeroasele tipuri de complemente circumstanțiale, un rol central îl au **complementul circumstanțial de mod** și **complementul circumstanțial de cauză**, ambele contribuind la claritatea și expresivitatea comunicării.

1. Complementul circumstanțial de mod

Definiție

Complementul circumstanțial de mod determină un verb, un adjectiv sau un adverb și arată **felul, modul, maniera, mijlocul sau gradul** în care se desfășoară acțiunea exprimată de predicat.

Exemplu: „*Elevii răspund cu încredere la întrebări.*”
(complementul circumstanțial de mod: **cu încredere**).

Întrebări la care răspunde

- Cum?
- În ce fel?
- În ce manieră?
- Prin ce mijloc?

Părți de vorbire prin care se exprimă

Complementul circumstanțial de mod se poate exprima prin:

1. **Adverbe de mod:** „*Copilul scrie frumos.*”
2. **Locuțiuni adverbiale:** „*Se poartă ca un cavaler.*”
3. **Substantive cu prepoziții:** „*Vorbește cu blândețe.*”
4. **Pronume:** „*A rezolvat totul singur.*”
5. **Propoziții subordonate circumstanțiale de mod:** „*S-a purtat cum i s-a spus.*”

Valori și nuanțe semantice

- **Mod propriu-zis:** „*Răspunde politicos.*”
- **Mijlocul** prin care se realizează acțiunea: „*A scris cu creionul.*”
- **Comparativ:** „*Vorbea ca un profesor.*”
- **Instrumental:** „*A spart piatra cu ciocanul.*”

Rol stilistic

Complementul circumstanțial de mod are un rol expresiv, deoarece redă exactitatea și nuanța acțiunii. În textele literare, el sugerează trăsături de caracter, atmosferă sau intensitate: „*Se luptă cu disperare pentru viața sa.*”

2. Complementul circumstanțial de cauză

Definiție

Complementul circumstanțial de cauză determină un verb, un adjectiv sau un adverb și arată **cauza, motivul, pricina** pentru care se desfășoară acțiunea.

Exemplu: „*Nu a venit din cauza ploii.*” (complement circumstanțial de cauză: **din cauza ploii**).

Întrebări la care răspunde

- Din ce cauză?
- De ce?
- Pentru ce motiv?

Părți de vorbire prin care se exprimă

1. **Substantive cu prepoziții:** „*A tremurat de frig.*”
2. **Adverbe:** „*Nu merge nicăieri, căci este bolnav.*”
3. **Locuțiuni adverbiale:** „*A întârziat din pricina traficului.*”
4. **Propoziții subordonate circumstanțiale de cauză:** „*Nu a venit pentru că ploua.*”

Valori și nuanțe semantice

- **Cauză propriu-zisă:** „*Plângea de dor.*”
- **Motiv:** „*A fost pedepsit pentru lene.*”
- **Scuză/Justificare:** „*A lipsit fiindcă era bolnav.*”

Rol stilistic

Complementul circumstanțial de cauză conferă claritate mesajului, explicând de ce are loc o acțiune. În literatură,

accentuează dramatismul sau justifică atitudinile personajelor:
„S-a înăsprit de supărare.”

3. Asemănări și deosebiri între cele două complemente

Asemănări

- Ambele determină în special verbul.
- Ambele pot fi exprimate prin adverbe, locuțiuni adverbiale, substantive cu prepoziții sau propoziții subordonate.
- Contribuie la nuanțarea și claritatea exprimării.

Deosebiri

- Complementul de **mod** indică felul *cum* se desfășoară acțiunea, pe când cel de **cauză** arată *de ce* se produce aceasta.
- Complementul de mod este mai des asociat cu aspecte descriptive și stilistice, în timp ce cel de cauză exprimă explicații logice sau justificări.

4. Exemple comparative

- Complement circumstanțial de mod: „*A scris cu grijă temele.*” (arată cum a desfășurat acțiunea).
- Complement circumstanțial de cauză: „*A scris cu grijă din cauza profesorului exigent.*” (arată motivul pentru care a desfășurat acțiunea).

5. Aplicații practice

1. Identificați complementul circumstanțial de mod: „*El a cântat cu pasiune.*” → Complement de mod: „cu pasiune”.
2. Identificați complementul circumstanțial de cauză: „*Nu a ieșit afară din cauza frigului.*” → Complement de cauză: „din cauza frigului”.
3. Rescrieți enunțul următor, adăugând atât un complement de mod, cât și unul de cauză: „*Copilul plânge.*” → „Copilul plânge cu amar din cauza durerii.”

Concluzii

Complementul circumstanțial de mod și complementul circumstanțial de cauză reprezintă două categorii fundamentale de

complemente, indispensabile pentru înțelegerea completă a unei propoziții. Dacă primul evidențiază *felul în care* se realizează acțiunea, cel de-al doilea explică *motivul pentru care* aceasta are loc. În comunicarea cotidiană, ambele contribuie la claritate și precizie, iar în literatură devin instrumente expresive care conferă nuanță, emoție și intensitate textului.

Astfel, studiul acestor complemente nu este doar un exercițiu teoretic de gramatică, ci și o cale de a înțelege cum funcționează limbajul ca mijloc artistic și logic de exprimare.